

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет іноземних мов

Кафедра французької філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Французька мова і література, англійська
мова»

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша -
французька

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Лінгвістика тексту
Викладач (-і)	Доктор філол. наук, професор Бігун Ольга Альбертівна
Контактний телефон викладача	(0342) 52-08-43
Е-mail викладача	olga.bigun@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	<u>3</u> кредити ЄКТС, <u>90</u> год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Понеділок 16.00, ауд. 805, Четвер 16.00, ауд. 805
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є провідні теорії сучасного мовознавства. У процесі навчання студенти опановують спеціальні методи наукового аналізу граматичних явищ, дослідницькі прийоми на конкретному мовному матеріалі з метою розвитку професійного лінгвістичного мислення. Основними організаційними формами навчання є лекційні та практичні заняття. Лекції покликані підвищити інтерес студентів до глибшого самостійного вивчення питань курсу. Практичні заняття закріплюють набуті на лекціях і під час самостійної підготовки знання з курсу, формують у студентів здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних теоріях, напрямках і школах. Лекційна тематика базується на принципових положеннях лінгвістики, психології, культурології і має науково-пізнавальну спрямованість. На практичних заняттях розглядаються найбільш проблемні питання курсу у вигляді дискусій та доповідей, презентацій студентів. Курс завершується заліком; викладається українською/французькою мовою.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є: ознайомлення студентів з провідними теоріями сучасного мовознавства та з текстом як найвищою одиницею мовної системи; з поняттям тексту, його основних категорій, одиниць; навчити студентів розрізняти тексти різних функціональних стилів, їх структуру, моделі, характеризувати й аналізувати їх виражальні засоби; навчити використовувати спеціальні методи наукового аналізу граматичних явищ і демонструвати дослідницькі прийоми на конкретному мовному матеріалі з метою розвитку професійного лінгвістичного мислення. Вивчення дисципліни проходить з використанням інформаційно-розвивальних, евристичних, дослідницьких методів. <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є: зрозуміти головні ознаки тексту, його відмінності від дискурсу; глибоко осмислити текст як найвищу одиницю мовної системи, з'ясувати його функції; сформувати професійні навички та вміння, які необхідні магістрантам для їхньої майбутньої наукової роботи; розширити кругозір за рахунок вивчення новітніх здобутків вітчизняних та зарубіжних лінгвістів; удосконалити практичну та теоретичну підготовку з французької мови за рахунок надання необхідного мінімуму теоретичних знань про основні напрями досліджень у площині сучасного вітчизняного та зарубіжного мовознавства новітніх досягнень у мовознавстві, зокрема у таких галузях лінгвістики як комунікативна, когнітивна та зіставна лінгвістика, а також у межах гендерного та лінгвокультурологічного підходів до мови; визначити основні орієнтири	

дослідження мовних та мовленнєвих явищ на сучасному етапі розвитку лінгвістики.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами, зокрема французькою та англійською мовами.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Результати навчання:

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12

практичні заняття	18		
самостійна робота	60		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий
5	035 Філологія	3	В
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб.
Тема 1. Лінгвометодологія і наукові парадигми сучасної лінгвістики: Парадигми дослідження у сучасній лінгвістиці. Методи лінгвістичного дослідження.		2	10
Тема 2. Становлення лінгвістики тексту як навчальної дисципліни. Об'єкт, предмет, мета, завдання курсу, методи дослідження тексту. Зв'язок ЛТ з іншими дисциплінами. Текст як об'єкт лінгвістичного дослідження. Текст і дискурс. Текст і твір. Письмова і усна форми тексту Основні напрями ЛТ. Основні терміни і поняття ЛТ.		2	5
Тема 3. Одиниці і величини тексту. Надфразова єдність і абзац. Критерії їх розмежування. НФС у текстах різних мовних стилів. Період як різновид НФС у текстах художнього стилю		2	5
Тема 4. Тематика, напрями, теоретико-методологічні принципи сучасних лінгвокогнітивних студій.		2	5
Тема 5. Актуальне членування як основа творення тексту. Питання актуального членування у лінгвістичній науці. Поняття теми і реми («даного» і «нового») у реченні. Співвіднесеність теми і реми. Тексти правильні і неправильні		2	5
Тема 6. Мовна організація тексту. Засоби зв'язку в тексті. Зв'язки контактні та дискантні, зовнішні і внутрішні. Види зв'язку: послідовний і паралельний, радіальний, перспективний і ретроспективний. Лексичні і граматичні засоби зв'язку.			5
Тема 7. Текст як одиниця найвищого мовного рівня. Типи текстів, його одиниці. Надфразова єдність або складне синтаксичне ціле – як основна одиниця тексту. Будова надфразних єдностей: Різновиди НФС: (синтетико - аналітичні; аналітико -синтетичні; кільцеві).		2	5

Тема 8. Категорії та ознаки тексту. Класифікації текстів. Поняття текстової категорії. Текстові категорії, притаманні усім видам текстів і окремим. Ознаки текстів. Класифікації текстів за різними параметрами. Тексти прецедентні, патогенні, креолізовані		2	5
Тема 9. Модель і структура тексту. Поняття моделі тексту. Конструктивні блоки тексту та його зовнішні індикатори: заголовки в текстах різних стилів, інтродуктивний (вступний) блок та його варіанти, Комунікативний (тематичний, основний) блок, його особливості в текстах різних стилів. Інферативний (заключний) блок та його різновиди. Структурна організація тексту		4	5
Тема 10. Дискурс як явище сучасного комунікативного середовища: комунікативна природа дискурсу. Монологічна і політологічна форми. Комунікативні властивості ситуативно - зумовленого і ситуативно - вільного дискурсів.		2	10
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Види контролю: поточний (усне/письмове опитування на лекційному/практичному занятті); підсумковий (перевірка письмового індивідуального завдання; тест у системі дистанційного навчання). Система оцінювання навчальної дисципліни складається з таких компонентів: 1. Аудиторна робота (35 % від загальної кількості балів за курс (100%) – активна участь під час лекційних і практичних занять; виконання тестових завдань). 2. Самоосвіта (15% – участь в онлайн курсі, який відповідає тематиці та програмним результатам навчальної дисципліни, що підтверджується сертифікатом). 3. Письмовий залік (50%, з яких: виконання індивідуального завдання – 20%; підсумковий тест – 30% від загальної кількості балів).
Вимоги до письмових робіт	<u>Індивідуальне завдання :</u> Самостійно оберіть тему гіпотетичного наукового дослідження. Відберіть 6-10 наукових джерел за цією темою, зробіть реферування змісту кожного джерела (75-100 слів), дотримуючись норм академічної доброчесності; укладіть їх бібліографічний опис згідно вимог. Оформіть індивідуальне завдання згідно вимог як Word документ і надішліть на е-пошту викладача за тиждень до заліку. <u>Критерії оцінювання:</u> Вага виконання завдання (обидві частини завдання виконані згідно вимог, подані на перевірку вчасно) – 5% . Розуміння теоретичних основ навчального матеріалу – 5% Демонстрація практичних умінь: робити реферування та укладати бібліографічний опис наукових джерел 10%. Разом: 20% <u>Підсумковий тест:</u>

	В установлений час, самостійно виконайте тест – 30 питань формату «множинний вибір», щоб перевірити розуміння теоретичних аспектів навчального матеріалу (30% від загальної кількості балів).
Практичні заняття	Знання студента оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями: «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік. Форма здачі – комбінована наукових періодичних та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок, користується правом перескладання іспиту за відомістю №2.
	«добре» 7- Здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички користування своїм мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями, а також спілкування та виявляє неточності у знаннях, не вмє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;
Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студенту/студентці за курс становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання тематичних тестувань. Експертне завдання передбачає отримання рейтингу з приводу умов оцінки проблем, але 100% успішність певних практичних завдань не гарантує отримання високої оцінки (максимум 50 балів). При відсутності практичних завдань у підсумковому оцінюванні враховується присутність студента/студентки на практичних заняттях, активність під час практичного заняття, недопустимість пропусків та запізнень на заняття	
Письмові роботи	«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викладачу на перевірку письмову роботу не пізніше як за тиждень до встановленої розкладом дати заліку. Не допускається користування стабільних знань, відповідаючи на запитання практичного характеру, плагіат при виконанні письмових завдань у знаннях, не вмє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;
Академічна доброчесність	«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення та практичні навички не сформовані з ознаками нечесності з боку здобувача освіти.
Умовним документом академічної доброчесності у навчальній та науководослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Редакція підсумкового контролю)	Форма контролю: залік; форма здачі (письмова) Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника 2)» можна за покликанням: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiia-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomuplahiatu.pdf індивідуальне завдання (реферування наукових джерел та укладання їх бібліографічного опису) – 20 балів; тест формату «множинний вибір» – 30 балів.
	Студент зобов'язаний неухильно дотримуватися норм академічної доброчесності, правил внутрішнього розпорядку навчального закладу, інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють освітній процес у ЗВО. У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, студент отримує «0» балів. Повторна невідповідна поведінка під час заняття/виду контролю може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за покликанням:

https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні_документи/polozhenja/

Відвідування занять:

Студент має вчасно приходити на заняття. Він може бути не допущений до заняття, у разі спізнення без вагомої на те причини. Студент має брати активну участь в обговоренні питань, які розглядаються під час лекційних і практичних занять; заохочується висловлювання власної думки. Здобувач вищої освіти має бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях. Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю. Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують матеріал самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn та виконанням письмових завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-individualnym-hrafiikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliia-stefanyka.pdf

Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти залік за відомістю №2. На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять та при виконанні письмових робіт. У разі отримання незадовільної оцінки з навчальної дисципліни за талоном №3, студенти мають право на повторне її вивчення, що регламентовано «Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 3)», ознайомитися з яким можна за покликанням:

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchenni-a-dystsypin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf?_gl=1*19w0vn6*_ga*MTQ

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів на платформах Coursera, Udey, тощо, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів/тренінгів, тощо) регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliia-stefanyka.pdf

Самостійна робота – зарахування результатів неформальної освіти: проходження онлайн курсів по Академічній доброчесності:

https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+AI101+2021_T2

<https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>

або інші курси за бажанням студентів.

Основна

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2012. 344 с.
2. Дойчик О. Я. Сучасні лінгвістичні теорії: метод. рекомендації. Івано-Франківськ: ПНУ, 2015. 68 с.
3. Загнітко А. П. Сучасні лінгвістичні теорії: монографія. Донецьк: ДонНУ, 2006. 338 с.
4. Ковбасюк Л. А. Сучасні лінгвістичні теорії: навч.–метод. посіб. Херсон : Вид-во ХДУ, 2008. 96 с.
5. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація: навчальний посібник. К.: ВЦ «Академія», 2012. 288 с.
6. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя: Прем'єр, 2008. 332 с.
7. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.

Додаткова

8. Кочерган М.П. Мовознавство на сучасному етапі. Дивослово. 2003. № 5. С. 24-29.
9. Сахарчук Л.І. Методологія комунікативних досліджень: монографія. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2006. 214 с.
10. Семенюк О.А. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник. К.: ВЦ «Академія», 2010. 240 с.
11. Скляренко О. Текст і дискурс: Проблема трактування. Семантика мови і тексту: зб. наук. пр. Івано-Франківськ, 2006. С. 409-411.
12. Слухай Н.В. Когнітологія та концептологія в лінгвістичному висвітленні: навч. посібник. К.: Вид-во КНУ ім. Тараса Шевченка. 184 с.

Викладач: проф. Бігун О. А., завідувач кафедри французької філології

